

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Villkorlighet och stöd för miljösystem

Mirka Holmén och Hanna Muilu

Utbildning om åkerstödansökan 2024
för kommuner, NTM-centraler,
rådgivare och intressentgrupper

12.03.2024

Presentationens innehåll

- Ändringar i villkorligheten för år 2024
- Villkorlighet, repetition av växtföljd
- Villkorlighet, villkor som följs upp med satellitövervakning
- Ändringar i stödet för miljösystem för år 2024

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Villkorlighet

Ändringar i villkorligheten för år 2024

SRf 1277/2023:

- Definitionerna har preciserats:
  - Grönträda: *med grönträda* avses arealer med gräsväxter eller andra vallfoderväxter som utgör mer än 50 procent av jordbruksskiftets areal
  - Mellangröda: 11) *med mellangröda* avses en sekundär växt som sås samma år, som är en annan växt än en skördeväxt och som bildar ett växtbestånd.
- Kraven på att inrätta en skyddsremsa har preciserats:
  - Skyddsremsan ska inrättas genom sådd av fleråriga vallväxter. Skyddsremsan kan inrättas genom sådd i skyddssäd.

Ändringar i villkorligheten för år 2024

- Minimikrav för marktäckning vintertid, godkända växter har lagts till för 2024:
  - Fleråriga energi- och trädgårdsväxter med växtlighet mellan raderna
  - Sådda grödor som överlever vintern
  - Obärgade växtbestånd av kålväxter, sallat och cikoriasallat, gurkväxter, ärtväxter, sockermajs, sockerbeta, rotfrukter, pepparrot och jordärtskocka (Potatis är inte en rotfrukt).
- Den nya naturvårdslagen 9/2023 i kraft
  - ändringar i numreringen av förordningar samt i kraven på såväl landskapselement som skydd av fåglar och natur.
  - Innehållet i villkoren ändras inte jämfört med tidigare.

Ändringar i villkorligheten för år 2024

- Kravet på växtföljd gäller alla gårdar från och med 2024.
- Den ettåriga växtföljden gäller inte areal som är i avtalsproduktion för ren havre. Med ren havre avses glutenfri havre som produceras för människor med celiaki.
- För kontraktsodling av ren havre ska det finnas ett produktionsavtal och detta ska i samband med ansökan om åkerstöd lämnas in till landsbygdsnäringsmyndigheten. Om du inte lämnar in produktionsavtalet tolkas växten som havre och växtföljden tillämpas.
- Den fleråriga växtföljden gäller gårdar som odlar ren havre.

I Vipu finns det möjlighet att bifoga odlingskontraktet för ren havre

Maatalousmaan uudelleenkäyttöönnotto

Puhdaskauran viljelysopimus

Muu liite

Uuden perustetun lohkon hallinta

Luonnonmukainen tuotanto

Tarhaherneen viljelysopimus luomussa

Nuorten viljelijöiden tuet

Jäsen- ja omistajaluettelo

Kauppakirja

Kaupparekisteriote

Lahjakirja

Osakasluettelo

Perukirja

Selvitys yhtymän osakkaista

Todistus ammattitaitovaatimuksen täyttymisestä

Yhtiöjärjestys

Yhtiösopimus

Tärkkelysperunapalkkio

Tärkkelysperunan viljelysopimus

Ympäristökorvaus - ympäristösitoumus

Korvauskelpoisuuden uudelleenhaku

Växtföljd, repetition

- I den årliga växtföljden ska den ettåriga odlingsväxten årligen bytas ut på minst 33 procent av den åkerareal som du besitter. Genomförandet av växtföljden jämförs med de ettåriga växter som anmälts för arealen året innan.
- **Uppfyllandet av kravet granskas på följande sätt:**
  - Av den areal som du har uppgett under året för stödansökan och som föregående år har odlats med en ettårig odlingsväxt ska 33 procent vara en annan växt än året innan.
  - Vid granskningen av växtföljden jämförs den areal som du angett under ansökningsåret alltid med arealen för en ettårig odlingsväxt som odlades året innan.
  - Höstsådda och vårsådda växter, speltvete och mellangröda räknas som olika odlingsväxter.
- I den fleråriga växtföljden kan du odla samma ettåriga odlingsväxt på samma åkerareal högst tre år i följd. Den fleråriga växtföljden ska genomföras första gången 2025.

Mellangröda i växtföljden

- Byte av 1-åriga odlingsväxter kontrolleras på den areal där huvudgrödan året innan har varit en 1-årig växt.
  - Men om man anmäler en mellangröda, inkluderas mellangrödan i kontrollen året efter anmälningensår → När man anmäler en mellangröda sker växtföljden alltid följande år.
- Den areal som anmälts som mellangröda uppfyller alltid kravet på växtföljd året efter anmälningensår, oavsett om en 1-årig eller flerårig mellangröda anmälts.
- I Vipu skapas år 2024 nivån på 1-åriga odlingsväxter utifrån år 2023, där det område som kravet på växtföljd gäller visas.

Exempel: växtföljd på basskiftet

2023	Fodervall	Foderkorn + mellangröda	Havre	Tre växtskiften
2024	Kravet på växtföljd gäller inte vallar	Foderkorn Växten har bytts ut	Växten har bytts ut	Ett växtskifte

Exempel

	Skifte 1: 2 ha	Skifte 2: 1 ha	Skifte 3: 4 ha	Skifte 4: 2 ha	Skifte 5: 1 ha	Skifte 6: 3 ha	Skifte 7: 4 ha
2023	Foderkorn + mellangröda havre	Vårvete (+ mellangröda höstvet)	Fodervall	Havre (+ mellangröda vall)	Foderkorn	Vårrybs + mellangröda havre	Havre
2024	Foderkorn	Höstvet	vårvete	Fodervall	Foderkorn + mellangröda havre	Vårrybs	Havre
Växtföljd	☒ 2023–2024 växten har bytts ut (mellangröda → foderkorn)	☒ 2023–2024 växten har bytts ut (mellangröda → höstvet)	☐ 2023–2024 Kravet på växtföljd gäller inte vallar	☒ 2023–2024 växten har bytts ut (mellangröda → fodervall)	☒ 2023– 2024 samma växt (foderkorn)	☒ 2023–2024 växten har bytts ut (mellangröda → vårrybs)	☒ 2023–2024 samma växt (havre)

1-åriga odlingsväxter 2023: 13 ha (övriga förutom skifte 3) → Av detta ska 33 % bytas ut till 2024.

Växten byttes ut 2024: 8 ha → $8 \text{ ha} / 13 \text{ ha} * 100 = 61,5 \%$

Undantag från den icke-produktiva arealen 2024

- Som icke-produktiva arealen kan anmälas:
  - Träda
  - Kvävefixerande grödor
  - Mellanväxter
- Mellanväxter och kvävefixerande grödor ska odlas utan användning av växtskyddsmedel.

Villkorlighet, villkor som följs upp med satellitövervakning

- Satellituppföljningen utvidgas 2024 och fler villkor än tidigare övervakas direkt med satellit. Villkoren som ska följas upp med satellit har markerats med -ikonen
- Den areal som anmälts för minimikrav för marktäckning enligt villkorligheten har bevarats med växttäckning fram till den 15 mars
- Förbudet mot bränning av stubb har iakttagits
- Plöjningsförbudet för areal som tagits i odling efter 2022 har iakttagits
- Areal som tagits i odling efter 2022 har bevarats permanent med grästäckning
- Förbudet mot plöjning av permanent gräsmark i Natura 2000-området har iakttagits.
- Den permanenta gräsmarken i Natura 2000-området har bevarats som gräsmark

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Stöd för miljösystem

Ändringar i stödet för miljösystem för år 2024

• Växttäckning vintertid

- godkända växter har lagts till för 2024: fleråriga energi- och trädgårdsväxter med växtlighet mellan raderna.

• Naturvårdsvallar

- I stödet för miljösystem för naturvårdsvallar ska växtligheten bestå av fleråriga vallväxter som sågts 2024 eller tidigare.
- Växtlighet för vilken det beviljas stöd från miljösystemet för naturvårdsvallar under flera år i följd ska slås senast den 15 september vartannat år. Om slåtter inte har konstaterats i arealövervakningen 2023 ska växtligheten slås 2024. → I Viputjänsten, finns till hjälp för jordbrukaren, en kartnivå varifrån man kan se om arealen är enligt satellituppföljningen slagen år 2023.
- Växtbestånd har bevarats till den 31 juni / 31 augusti.
- Vid svåra ogrässituationer ska växtbeståndet slås årligen senast den 15 september för att förhindra att ogräset sprids.
- Naturvårdsvall får inte gödslas under hela kalenderåret.

Ändringar i stödet för miljösystem för år 2024

- Gröngödslingsvallar

- Gröngödslingsvallens växtbestånd ska bestå av sådd 2023 eller 2024 eller sådd med skyddsväxt 2022
- Gröngödslingsvallar som beviljas stöd för gröngödslingsvallar flera år i följd ska slås senast den 15 september det andra året. Om slåtter inte har konstaterats i arealövervakningen 2023 ska växtligheten slås 2024. → I Viputjänsten, finns till hjälp för jordbrukaren, en kartnivå varifrån man kan se om arealen är enligt satellituppföljningen slagen år 2023.
- Växtbestånd har bevarats till den 31 juni / 31 augusti.
- Vid svåra ogrässituationer ska växtbeståndet slås årligen senast den 15 september för att förhindra att ogräset sprids.
- Gröngödslingsvall får inte gödslas under hela kalenderåret.

Nytt i Vipu, tidpunkt för anläggning av grüngödslingsvallar

A 2,28 ha

Kasvi *

Viherlannoitusnurmi

- Lohkoa laidunnetaan
- Ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi

Luomun vaihe *

Ei ole luomutuotannossa

Perustamisaika *

-- Valitse --

-- Valitse --

Perustettu edellisellä vuonna tai sitä aiemmin

Perustettu tuenhakuvuonna

0 / 1000

Pysyvää nurmea

0,00 ha

Pakollinen kenttä: *

Peruuta

Tallenna

Ändringar i stödet för miljösystem för år 2024

- **Mångfaldsväxter**

- Växtlighet för mångfaldsväxter ska anläggas årligen med undantag av växtbestånd av ängs- och fältfågelväxter, för vilka även de växtbestånd som anlagts 2023 godkänns. Som anläggande av växtbestånd för mångfaldsväxter betraktas också växtbestånd som anlagts med höstsådda växter 2023.
- Växtskyddsmedel får inte användas under hela kalenderåret.
- Det har gjorts ändringar i fröblandningarna för mångfaldsväxter (listor på följande bilder)
- Om den stödsökande ansöker om stöd för miljösystem för mångfaldsväxter två år i följd på basis av ängsväxter eller fältfågelväxter, ska växtbeståndet anläggas med en fröblandning i vilken minst två växtarter är fleråriga.

- **Villkor som följs upp med satellit:**

- Mångfaldsväxternas växtlighet har bevarats fram till den 15 september.
- Mångfaldsväxternas växtlighet har slagits tidigast den 1 augusti.

Insektspollinerade växter och landskapsväxter

Fröblandningen får endast innehålla frön från två eller flera av följande växter eller grupper av växter (tillägg **i rött**):

- 1) solros
- 2) honungsfacelia
- 3) blåusern
- 4) klöver
- 5) gul, blå och vit lupin
- 6) vicker
- 7) blå- eller rödklint
- 8) malva
- 9) ringblommor
- 10) oljelin
- 11) sötväpplingar
- 12) vallmo
- 13) förgätmigej
- 14) färgkragar
- 15) sommarslöja
- 16) senap
- 17) bovete
- 18) raps
- 19) rättika
- 20) praktmalva
- 21) sommarmalva
- 22) rybs
- 23) övriga tvåhjärtbladiga växter som blommar under såningsåret än de som anges i punkt 1-22
- Blandningen av insektspollinerade växter och landskapsväxter får innehålla andra tvåhjärtbladiga växter som blommar under såningsåret, enligt punkt 23, till högst 30 procent av fröblandningens vikt, dock inte hampfrön.

Viltväxter

Fröblandningen får endast innehålla frön från två eller flera av följande växter eller grupper av växter (tillägg i rött):

- 1) spannmål
- 2) bovete
- 3) solros
- 4) oljelin
- 5) rybs
- 6) raps
- 7) senap
- 8) ärt
- 9) bondböna
- 10) foderkål
- 11) rättika
- 12) fodersockerbeta
- 13) rovor
- 14) luddvicker
- 15) fodervicker
- 16) oljeådra
- 17) gräsväxter
- 18) klöver
- 19) cikoria
- 20) kummin
- 21) lusern
- 22) käringtand
- 23) honungsfacelia
- 24) nigerfrö
- 25) svartkämpar.
- I viltväxtblandningar bestående av spannmål, gräsväxter och klöver ska det också alltid finnas frön av någon annan växt som finns med på listan.
- Gräsväxter får utgöra högst 20 procent av fröblandningens vikt.
- Fröblandningen får innehålla andra växter än de som anges i listan ovan, högst 15 procent av fröblandningens vikt, dock inte hampافرön.

Ängsväxter

I fröblandningen ska det finnas frön av *rödven*, *fårsvingel* eller *hårdsvingel* samt frön av minst två av följande ängsväxter (tillägg i rött):

- 1) ängsklocka
- 2) vitblära
- 3) rödklint
- 4) färgkulla
- 5) backnejlika
- 6) tjärblomster
- 7) ängsglim
- 8) ängsvädd
- 9) skogslyst
- 10) prästkrage
- 11) åkervädd
- 12) fyrkantig johannesört
- 13) blåklint
- 14) ringblomma
- 15) honungsfacelia
- 16) kummin.
- Blandningen får dessutom innehålla frön av andra ettåriga ängsväxter eller vickerarter, dock inte frön av gräs.

Fälthågelväxter

Fröblandningen ska innehålla frön från minst en ängsväxt som avses i förteckningen över ängsväxter (föregående bild, punkt 1–16) och frön från minst en av följande växter eller växtgrupper (tillägg i rött):

- 1) lin
- 2) durra
- 3) bovete
- 4) hirs
- 5) majs
- 6) solros
- 7) quinoa
- 8) rybs
- 9) raps
- 10) senap
- 11) sötväpplingar
- 12) vicker
- 13) spannmål
- 14) cikoria.
- Blandningen får innehålla högst 50 kg spannmålsutsäde per hektar.
- Blandningen får dessutom innehålla frön av andra ettåriga ängsväxter eller vickerarter, dock inte frön av gräs.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tack